

„Istarska Rijec“

svakog četvrtka uveče... Istarska Rijec... Uredništvo: Trst... Telefon: 11-57.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

„Stogom rastu male stvari, a nestoga sve pokrvari.“ — Narodna poslovice.

Oglašit će se 4 lire

za svaki centimeter visine u... Stogom rastu male stvari, a nestoga sve pokrvari. — Narodna poslovice.

Za kruhom

Prije velikoga rata svijet je tražio zarade najviše u Americi. Naš narod selio je većim dijelom u Sjedinjene Države.

Prije velikoga rata svijet je tražio zarade najviše u Americi. Naš narod selio je većim dijelom u Sjedinjene Države. Tamo ima i danas mnogo naših ljudi, od kojih su se neki i okušali u velikim zemljama, tri sestre, Evropa, Azija i Afrika poznavale su se dobrim imenom već u vrijeme prije Isusa.

U Australiji je već i poneki naš čovjek našao svoju sreću. A lijepo je što naša naša daleka braća ne sjećaju samo svojih bližnjih već i svojih prijatelja u našim krajevima, tako da su na dik i u zemlji, koja ih je rodila. Časćenici su im vidjeni — u tome je njihova i naša sreća. A što je u njih najljepše i najvažnije: staroga, rođenoga kraja zaboravljaju nikada, već čim mogu, dolaze, da se k njemu vrate.

Ništa od svega srca, da naše Veljaničine prati i sreća i zdravlje na tom njihovom dugom putovanju. Da bog dâ, te im se njihov rad okrunio najlepšim uspjehom i vratili nam se prije čitli i zadovoljni.

Politički pregled

ITALIJA

Odgovor na poslanicu za ograničenje pomorskog oružanja.

U posljednjem broju pisali smo, da je predsjednik američkih sjedinjenih država poslao nekim državaima jednu poslanicu, u kojoj govori da bi bilo potrebno ograničiti pomorsko naoružavanje, jer stvara opasnost za svjetski mir.

U tom odgovoru kaže se, da Italija visoko cijeni plemenite ciljeve, koji su Colidage vodili, kada je poslanicu sastavljao i razaslao. Italija i sama podupire ideju svjetskog mira na jednom solidnom podlozi.

Ali, uza sve to ne prihvata predloga. Italija troši na svoje pomorsko oružanje godišnje 300 milijuna lira. Zbog toga je pred kratkim proračun iz kojega je razvidno, da se kolonije razvijaju, i ako nisu sasvim aktivne, opaža se ipak vidljiv napredak.

Koliko država stoje kolonije.

Talijanske novine pišu često i mnogo o gospodarskom razvoju talijanskih kolonija. Ministarstvo za kolonije izdalo je pred kratkim proračun iz kojega je razvidno, da se kolonije razvijaju, i ako nisu sasvim aktivne, opaža se ipak vidljiv napredak.

Za buduću proračunsku godinu računano je, da će Tripolitanija imati dohodka 64 milijuna lira, a izdataka 217 milijuna.

Dohodci Cirenaike iznašati će 46 milijuna lira, a izdatci 209 milijuna.

Eritreja će imati 22 milijuna dohodka, a 42 milijuna izdataka.

Somalija će imati 21 milijun dohodka, a 80 milijuna izdataka.

Poslanička zbornica.

Doskora će se opet polanička zbornica sastati na sjednici. Između ostaloga raspravljati će se o raznim državnim proračunima.

Prijavili su se mnogi govornici, a među ostalima govorit će i također i poslanik dr. Besednjak o proračunu za narodnu prosvjetu.

Grof Bethlen neće još doći u Rim.

Govorilo se, da će ministar predsjednik mađarske vlade grof Bethlen doći doskora u Rim. No sada novine pišu, da će on u Rim doći tek kada se bar u glavnom nešto zaključa, koju će luku Mađarska uzeti za izlaz na Jadran.

Sajam u Tripolisu.

Vlada je Tripolisu priredila jedan veliki sajam uzorka. Za taj su se sajam dugo vršile pripreme. Bilo je najviše potrebno da se na Tripolitaniju svrati pozornost gospodarske Italije, pa je ovaj sajam neke vrsti manifestacije gospodarske vrijednosti ove kolonije.

JUGOSLAVIJA

Posjet narodnih poslanika Čehoslovačkoj.

Srdačne veze Jugoslavije sa Čehoslovačkom iz dana u dan se sve to više jačaju i učvršćuju. Jugoslavija je sa Čehoslovačkom u najljepšim ne samo prijateljskim nego i saveznim odnosima.

Doček jugoslovenskih poslanika bio je u Bratislavi srdačan i oduševljen, a isto tako i u Brnu na putu za Prag. U večer 9 sati stigli su u Prag. Na stanici ih je dočekalo izaslanstvo čehoslovačkog parlamenta, gdje ih je pozdravio narodni poslanik dr. Uhlir.

Sve praške novine donose oduševljene članke i podrške jugoslovenskim narodnim poslanicima i slike vodja jugoslovenske delegacije kao i kratke životopise svih jugoslovenskih delegata.

Podrška jugoslovenske delegacije dr. Velizar Janković izdao je jedan proglas u kome kaže, da je program zajedničkog jugoslovenskog i čehoslovačkog rada ozbiljan i suviše opširan.

Povodom teške nesreće, koja je zadesila Bosnu, Hercegovinu, Crnu Goru i jedan dio Dalmacije, vlada je najhitniji posao, da što prije pruži što obilniji pomoć stradalima.

Vlada, a i razne organizacije odazvale su se odmah, te se nastradalima dnevno dijeli pomoć. Nastradali krajevi su bili većim dijelom siromašni, pak im je pomoć veoma potrebna.

Strasna i netočna vijest o potresu.

Vijesti, koje su novine prvoga dana iz potresa u Jugoslaviji donosile bile su grozne. Svijet se je zgražao nad nesrećama i mnogim ljudskim žrtvama o kojima su novine pisale.

RUSIJA

Rusija i Kina

Događaji na dalekom istoku, u Kini, u velike su uzrujali duhove u Rusiji. Nakon zestokih govora, koje su držali sovjetski komesari, počela je danas još žestocije pisati sovjetska štampa, koja traži, da se provede mobilizacija crvene vojske.

RUMUNJSKA

Događaji u Rumunjskoj.

U Rumunjskoj se u posljednje raspela jaka borba oko pitanja prijestolonasljedstva. Sve više name vlada bojazan, da je bivši prijestolonasljednik opet se zaželio svoje bivše časti.

uspjela, ali zato prijete opasnost od zapadne i srednje Evrope, gdje Engleska razvija jaku proturuskim politiku. Poljska, ona bi imala biti ono središte, odakle bi Engleska udarila na Rusiju.

Rusija — država budućnosti.

Van svojih, medju, imadu, sovjeti političke i gospodarske brigade, a u unutrašnjosti države vode se borbe sa opozicijom i komunističkoj stranci. Na važniji od političkih pitanja, jesu mnoga gospodarska pitanja. Sada se u Rusiji pojavljuje razmišljanje o tome, kako da se što bolje izrabu prirodno blago goru Urala.

RUMUNJSKA

Događaji u Rumunjskoj.

U Rumunjskoj se u posljednje raspela jaka borba oko pitanja prijestolonasljedstva. Sve više name vlada bojazan, da je bivši prijestolonasljednik opet se zaželio svoje bivše časti.

ČEHO-SLOVAČKA

Nová uprava.

Pisali smo o tome, kako se sada radi u Čehoslovačkoj na tome, da bi se zemaljska uprava preuredila. U tu svrhu vlada je izradila naročiti zakonski predlog i o njemu se taj čas raspravlja u političkom odobranu. Čehoslovačka bi se po ovom predlogu imala razdijeliti u četiri velike upravne jedinice, i to Češku, Moravsku sa Slaskom, Slovačku i Karpatsku Rusiju.

Jugoslavija i Čehoslovačka.

U posljednje vrijeme opet se mnogo govori o tome, kako bi se Njemačka i Austrija imale ujediniti. Jugoslovensko stanovište u tom pogledu je poznato, name da Jugoslavija ne bi tome sklona, a sumnjivo je i za Čehoslovačku. No kako nastojanja jednih izazivlju oprez drugih, to se sada piše, da je pokrenuta ponovno misao, kako bi došlo do suhozemne granice između Jugoslavije i Čehoslovačke, name da se poveća takozvani Koridor, jer je za Jugoslaviju od životne važnosti, da ona ne dopije u neposredno susjedstvo sa Velikom Njemačkom, a i životna potreba Čehoslovačke, da ne bude sa tri strane opkoljena od Njemačke.

Franina i Jurina

Fr.: Kuda — tuda,
Joh po svuda,
Tužan, brižan pop!
Jur.: Ča mi ga je to?
Fr.: A niš! Ovakmo mi svekada prihaju na pamet neke naše nekadašnje pismice.
Jur.: Ča mi ga je to?
Fr.: A niš! Ovakmo mi svekada prihaju na pamet neke naše nekadašnje pismice.
Jur.: Ča mi ga je to?
Fr.: A niš! Ovakmo mi svekada prihaju na pamet neke naše nekadašnje pismice.

pada ni ovo naše ljepo narodno osjećanje u našim dušama.

Samo nam je veoma žao, da i opet moramo započeti — žaljenjem. Životarimo kojekako i nikako. Taru nas silne nevolje. Težak je naš položaj. Led nas bije, a sunce nas ne grije.

Često čitamo u 'Ist. Rijeci' o svećenicima i učiteljima u raznim našim selima, pa da vam i mi o našim javimo. Naš je svećenik rodom Čeh. Mi smo o njime zadovoljni, jer nam ugadja, i vrši službu onako, kako mi volimo.

U ovo zadnjih par dana izgleda, da se vrijeme po svoj Istri pogoršalo, pa tako i kod nas. Puše dosti jaka bura.

IZ OPRTLJA. Djevojčica izgorjela na ognjištu.

Dogodio se je blizu Oprtlja u jednoj siromašnoj kući veoma potresljiv i užasan slučaj. Jedna mala djevojčica, Viktorija Lagonis od 4 godine izgorjela je na kuhinjskom ognjištu. Njezina majka kušila je u štalu da nahrani blago, a malu je ostavila samu u kuhinji, da se igra. Na ognjištu je gorjela vatra.

IZ KANFANARA. Vol napao ženu i teško je ranio. Jednoga dana rano jutro otišli su na rad u polje Taca Preuc stara 38 godina i njezin muž. Sobom su uzeli voz, u koji su bili zapregnuti jedna krava i jedan vol.

IZ PEROJA. Peraj se otkida od puljske općine. Ministarstvo unutarnjih poslova uzelo je u obzir molbu Perojca, da bi se Peraj otkinuo od puljske, a pridružio vodnjanskoj općini.

IZ Vranje. Mi stojimo poštojamo. — No, teško je prkositi mlizerji! — Svećenik — Učiteljica se muči. Navikli smo već na to, da šutimo i da se ne tužimo. Šutiti je lijepo i mudro, pa smo mislili i mi u tome ustrajati, ali smo se opet s druge strane sjetili na to, da bi neko mogao misliti, da smo sasama zaspali i da nas više nema u životu.

Osobito su u zimi ti putevi strašni. Sada za ovih kiša, isprobajlah smo i sebe i blago i vozove, ako smo htjeli drva izvesti. Blato i voda i raskopine tako su strašne, da je nemoguće više podnositi.

Plaćamo toliko poreza i taksa, pa bi trebalo, da se nešto upotrebi i za naše puteve i ceste. Dok se u drugim krajevima, gdje nije ovoliko potrebno kao kod nas, popravlja i gradi, zašto se ne bi i za nas nešto potrošilo?

'Istarska Rijec' je pisala, da je vlada odredila jednu veliku svotu za izgradnju cesta u našim krajevima. Trebalo bi, da se naše vlasti zauzmu zato, da se i nama pomogne, jer nam je veoma potrebno. Osobito bi trebalo pokršati i dovršiti spomenutu cestu Cerovlje-Borut.

Austrija je bila to sve uzela u obzir, pa je bila poslala ovamo neke inženjere; da izmjere i sagrade plan za cestu, o kojoj smo govoriili. No, došao je rat i tako je sve stajalo u začetku. Trebalo bi započeto nastaviti i svršiti. Za opću korist.

IZ PULE. Cijene živežnih namirnica. — Riba i ribari. Kazne za špekulante.

Pred nekoliko dana sastala se je u općinskoj kući jedna reprezentanca trgovaca i građana na sjednici. Na toj se je sjednici raspravljalo o cjenama raznih živežnih namirnica na puljskom tržištu. Između ostalog mnogo se je govorilo o cjenama mesa, masti i ribe.

'Ribi i ribarima također se je mnogo raspravljalo. Pred kratkim stupila je na snagu odredba, da ribari mogu svoju ribu sami prodati bez da je prodaju takozvanim 'epijacarovima'. Na ovoj sjednici zaključilo se je, da to nije za siromašno građanstvo grada Pule dobro, jer da naime ribari aprofitiraju na cjenama. Neznamo dali je to sve baš tako, ali izgleda, da je bilo pravo da ribari sami raspolžu svojom ribom.

IZ BORUTA. Što loži putevi. — Cesta, koju bi trebalo izgraditi. Kako smo vam već pisali jednaput imali smo lanijske godine slabu letinu. Franina nije nam ni zima laka, nego toliko, da ćemo je prezimiti. Sirova kistina je, a u kući nema. — Jej i zapomagaja! Lira teško služe pak se moramo ušetati od nje, jer je veoma slabu pastu u dugove na zemlju zadužili. Ako je lani bilo tako — moglo bi do godine biti i gore, ako smo u nevolji, a s dugovima bili smo u pravom — grobu.

Što se nešto, ali vrlo malo, zaslužuje drma. No do sada su bila za vremena, kiša, rat i zima, pak je bilo potrebno mučiti se životinje. Suma je teška, no treba se triti, želimo li barem palentu zaslužiti. I da samo vidite puteve po kojima ni vevažano drvat To je i Bogu za plakati.

stranu. Ima u našoj blizini ljudi, koji živeći u bijedi ne vide pred sobom ni crno, kad osjete, da im više nema života, onda svrše onako kao i oni jedni.

On živi u Parizu i ovih ga je dana toliko samo jedan njegov prijatelj iz naših dana, neki liječnik Nijemac. Onu upita Nijemac: Voronova, dali vam je ozbiljno u to, da bi se star čovjek mogao da pomlad. — Nesamto vi Voronov, već ja sam gotovo svaki dan se s vama okladim, da ćete i vi biti punih stotopedeset godina, ako se budete jednoj maloj operaciji. Ciljeva operacija sastoji u tome, da se žiljezde u gorile prenesu u vaše tijelo. Kurc vidjeti čete kako čete teirsedet i tuzi liza koga opet biti junač.

Madžarima je vrlo teško zobati trušok su pod Hapsburgom bili svemogućni su tako prepoznati, da su prošli čak i Talijane na Rijeci. Rikardovante znao bi o tome što šta da nam kaže i mnogi drugi. Otkad su nam spu malo su se stišali u se, ali ne za to im bi se o njima počelo malo da uz njih piše, ali bi odmah upevalike se uz njih stišali. Tako se dogodilo i sada, se ono počelo raspravljati o izlazu darske na more. Pošto su se neki već tili za Rijeku, koja da bi mogla da seki madžarima u njihove trgovačke se našle su se neke madžarske novine, akav 'Az Ujsag', da to pobija veliki, Rijeka nije kao laka, neredna, kao što se kaže, zato da će dobar dio madžarske trgovine biti od sada, kao i do sada u Istri. To je 'Avedet' začunulo i onaj i ona je onome 'Az Ujsagu' odzvala po svih sedam zakona. Dobro je, nas neko zaštitio i branil!

Čete mi: je jedna Grobnišćica donijela dar četiri jaja. Da joj se odužim, nam sam sluhinji, neka joj spremi 'ca egav'. I sluhinja razbije ona četiri jaja i spravi od njih 'fritajvu', daje je ženi komad kruha i po litrice vina. Pošto moja dobra kuma Grobnišćica sve po i ustala, da će otici, ja sam joj lijepo valio na daru, našto će ona meni: Nimate na čemu hvaliti, ja ću vas još kadagod domisliti.

rolazeći Korzom čuo sam ovaj razgovor: djevojčica: — Mama, zašto je nekada, kad ide u crkvu, odjevena u bijela? — Zato što bijelina znači rados, na vjenčanju za svaku je nevjesticu rados.

ma djevojčica: — Mama, a zašto pak mladoženja na vjenčanje uvijek u crnoj odjevi? — Jedan razgovor, što sam ga čuo na liciu. — Odišve pušiš, sinko! Zar naša, da time šeb skraćuješ život? — To su, tata, priče, u koje je ne vjerim. Naš djed puši po cijele dane, uutra do mraka, i sve tako otkad se to. Pa eno — danas mi je već sedamdeset godina.

ac: — E, ali da je pušio manje, danas mi bilo osamdeset, a možda i devadeset ina. Rokac.

IZ BORUTA. Što loži putevi. — Cesta, koju bi trebalo izgraditi. Kako smo vam već pisali jednaput imali smo lanijske godine slabu letinu. Franina nije nam ni zima laka, nego toliko, da ćemo je prezimiti. Sirova kistina je, a u kući nema. — Jej i zapomagaja! Lira teško služe pak se moramo ušetati od nje, jer je veoma slabu pastu u dugove na zemlju zadužili. Ako je lani bilo tako — moglo bi do godine biti i gore, ako smo u nevolji, a s dugovima bili smo u pravom — grobu.

Što se nešto, ali vrlo malo, zaslužuje drma. No do sada su bila za vremena, kiša, rat i zima, pak je bilo potrebno mučiti se životinje. Suma je teška, no treba se triti, želimo li barem palentu zaslužiti. I da samo vidite puteve po kojima ni vevažano drvat To je i Bogu za plakati.

